

Zadanie realizowane w ramach zlecenia
Ministerstwa Spraw Zagranicznych
Rzeczypospolitej Polskiej

Realizacja projektu здійснюється за підтримки
Міністерства закордонних справ Польської
Республіки

15 серпня – День Війська Польського

У 1920 році поляки досягли блискучої перемоги біля Варшави над більшовицькою армією. Західний фронт Червоної Армії під командуванням Михайла Тухачевського у 1920 році стояв на відстані 15 кілометрів від польської столиці. Контрнаступ польських військ на чолі з маршалом Юзефом Пілсудським завдав нищівного удару переважаючим силам Червоної Армії. Не дивно, що у Польщі цю битву на кордонах Варшави вважають «Чудом на Віслі».

Поляки вважають за необхідне нагадувати Європі про те, що тоді Польща уберегла Європу від більшовизму. Польські історики пам'ятають, що й отаман Симон Петлюра, тодішній союзник поляків у боротьбі з червоною чумою, доклав свою руку до перемоги. Саме тоді українське військо під командуванням генерала Марка Безручка затримало біля Замостя загони Будьонного, які йшли на Варшаву.

З нагоди Дня Війська Польського у Польському домі у Бердянську відбулись урочистості.

15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego

Od ponad 17 lat trawa współpraca pomiędzy polskim środowiskiem w B. Święto państwowe jest obchodzone od 1992 roku w rocznicę "Cudu Nad Wisłą". Corocznie w tym dniu odbywają się we wszystkich kościołach polowych w Polsce uroczyste Msze Święte w intencji poległych na polu chwały. Na cmentarzach pamięć żołnierzy czci Apel

Poległych. A przed Grobem Nieznanego Żołnierza w Warszawie odprawiana jest z udziałem Najwyższych Władz Państwowych Honorowa Zmiana Warty.

15 sierpnia w Domu Polskim w Berdiańsku odbyły się uroczystości z okazji Święta Wojska Polskiego.

польських національних сільських рад, функціонувала 381 польська школа, для народного господарства спеціалістів готували у п'яти технікумах з польською мовою викладання, діяла низка культурних, видавничих та наукових польських установ.

За останні півстоліття польська меншина істотно скоротилася: 1959 рік – 363,3 тис., а у 1989 – 219,2 тис. осіб. Така тенденція зумовлена асиміляцією та відсутністю у паспорті графі «національність», наслідком чого є низький рівень самосвідомості. Також треба брати до уваги низьку вірогідність даних перепису 2001 року, в тому числі через некомпетентність та недобросовісність виконавців цього стратегічного для країни заходу.

Нині переважна частина польської меншини мешкає в міських поселеннях (99,7 тисячі), що пов'язано як з історичними тенденціями, так і загалом з високим потенціалом її представників. Територіально поляки зосереджені насамперед на Житомирщині, а також в Хмельницькій та Львівській областях.

Минулі століття дали багато прикладів позитивного і негативного у взаєминах поляків і українців: приклади взаємо-

збагачення культур, але й не менш яскраві приклади взаємної ворожнечі та руйнацій. На сьогодні у взаєминах між Україною та Польщею домінує політика стратегічного партнерства та пошук шляхів взаємовигідного співробітництва.

Поляки Бердянська об'єднуються у лавах Польського культурно-освітнього товариства «Відродження», що налічує понад 200 осіб польсько походження. Діяльність польської громади, як усіх національних земляцтв, національно-культурних центрів, асоціацій, конгресів тощо, спрямована на захист інтересів етнічної спільноти, розвиток культури, розширення духовних зв'язків з етнічною батьківщиною.

Враховуючи традиційну релігійну складову національної ідентичності поляків, одним з перших кроків Товариства було ініціювання відновлення римсько-католицької парафії, що була заснована ще у 1862 році та проіснувала до 30-х

років ХХ століття. На сьогодні це одна з найбільш динамічних общин Харківсько-Запорізької дієцезії (епархії). З 1996 року настоятелем римсько-католицької спільноти є ксьондз-місіонер з Польщі Здіслав Зайонц, саме завдяки йому в Бердянську побудовано одну з найкрасивіших споруд – костюл.

Саме польська громада виступила з ініціативою створення у місті осередку релігійної благодійної місії «Caritas-Spes-Ukraine», яка ось вже протягом багатьох років надає допомогу безпритульним та всім нужденним (особливо дітям) незалежно від віросповідання та національної приналежності.

Польське культурно-освітнє товариство «Відродження» складається з чотирьох структурних підрозділів: Полонійного об'єднання лікарів, Польської спілки вчених, Польського молодіжного об'єднання та Центру польської культури «Biesiada»,

що допомагає всім членам організації реалізувати свої творчі та професійні потреби.

Польські лікарі Бердянська організували при парафії кабінет безплатної медичної допомоги, опікуються людьми похилого віку, постійно підвищують рівень професійної підготовки у провідних лікувальних закладах Варшави, Кракова, Познані, Жешува тощо.

Силами вчених-поляків спільно з Бердянським університетом менеджменту і бізнесу організовано Центр польської мови та культури, де міститься перша на сході України польська бібліотека, що налічує понад 5000 книжок національною мовою, також на базі Бердянського педагогічного університету функціонує Польський науково-просвітницький центр.

Саме це товариство, єдине у регіоні, має власний національний Польський дім – важливий культурно-освітній осередок міста й області.

naturalne, wynikające z zamieszkiwania w określonym organizmie politycznym.

Dziś w Berdiańsku żyją przedstawiciele wielu różnych narodów. Oprócz Polaków, są potomkowie Bułgarów, Greków, Niemców, Rosjan, Ukraińców, Żydów. Wszyscy gruntownie ze sobą przemieszani i silnie uwarunkowani, przez trwającą ponad pół wieku, politykę narodowościową w wydaniu sowieckim. Jej efektem była rusyfikacja ogromnych obszarów wschodniej Ukrainy, zerwanie istniejących na tych terenach więzi międzyludzkich, a często również utrata świadomości swoich korzeni. W wielu przypadkach pochodzenia wręcz trzeba było ukrywać (tak było w przypadku Polaków czy Niemców), jeśli chciało się normalnie funkcjonować w ZSRR. Procesy asymilacyjne ułatwiały liczne związki mieszane, a specyficzna, spokojna, kuracyjno - wakacyjna atmosfera miasta, dodatkowo je przyspieszała. Powstanie niepodległej Ukrainy zmieniło tę sytuację o tyle, że pojawiła się szansa na prowadzenie działalności przez przedstawicieli poszczególnych grup narodowych, zamieszkujących w mieście i jego okolicach. Szczególnie widać to na przykładzie Niemców i Polaków, którym udało się stworzyć własne centra kultury.

23 серпня – Європейський День пам'яті жертв сталінізму і нацизму

Цю дату європарламентарі вибрали не випадково, адже саме 23 серпня 1939 р. між СРСР і Німеччиною було укладено пакт Молотова-Ріббентропа і таємні протоколи до нього, що поділили Європу на дві сфери впливів. Декларація Європарламенту також вказує на масові депортації, вбивства і примусові роботи, що були у зв'язку з актами агресії сталінізму і фашизму. Такі дії підпадають під категорію військових злочинів і злочинів проти людства, котрі не мають строків давності.

Документ привертає увагу до невеликої обізнаності Європи про ці факти через вплив радянської влади, а також щодо наслідків цих документів для громадян посткомуністичних держав. Цей день є нагодою підтримати акцію «Активна європейська пам'ять», що має на меті попередження повторення злочинів нацизму і сталінізму.

Попри протести з боку Росії 3 липня 2009 р. Комітет з демократії ОБСЄ ухвалив Вільнюську декларацію на підтримку руху щодо розповсюдження інформації про злочини тоталітарних режимів. Згідно з документом, Європа пережила «два великих тоталітарних режими – нацизм і сталінізм, що принесли геноцид, порушення свобод та прав людини, військові злочини і злочини проти людства». Документ піддає критиці «звеличування тоталітарних режимів, включно із проведенням публічних демонстрацій щодо звеличування сталінського і нацист-ського минулого».

Президент Європарламенту п. Ганс-Герт Петтерінг, спираючись на дослідження та науково-обґрунтовані критерії, що визначають поняття «тоталітаризм», заявив, що «обидві тоталітарні системи (сталінізм і нацизм) так само жадливі».

23 sierpnia - Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu

Święto to jest dniem pamięci ofiar wszystkich reżimów totalitarnych i autorytarnych oraz uczczeniem ich pamięci w sposób godny i bezstronny.

To czas zadumy i refleksji, które służyć ma przypomnieniu nam wszystkim o zgubnych skutkach sytuacji, gdy jeden człowiek dzierży całą władzę.

Obchody tego dnia mają na celu upamiętnienie ofiar masowych deportacji i eksterminacji w czasach stalinizmu i nazizmu, a jednocześnie ściślejszego zakorzenienia demokracji oraz wzmocnienia pokoju i stabilizacji naszego kontynentu. Święto zostało zaproponowane przez Parlament Europejski w 2008 roku.

Допомога Генерального консульства Польщі

У рамках співпраці та постійної опіки над поляками за кордоном Генеральне консульство Польщі у Харкові здійснило фінансову допомогу найстаршим членам Польського культурно-освітнього товариства «Відродження» у Бердянську. Також з фондів для польської діаспори було виділено дотацію для кабінету медичної допомоги при костюлі, роботу якого організує Полонійне об'єднання лікарів.

У листі-подяці до генерального консула Польщі Яна Граната пані Ірена Висоцька написала: «Я дуже пишаюся тим, що Польща пам'ятає про свою діаспору, яка перебуває далеко за межами рідної Батьківщини».

Головне правління ПКOT «Відродження» приєднується до слів п. Висоцької.

Pomoc Konsulatu Generalnego RP

W ramach stałej opieki i pomocy Polako za granicą Konsulat Generalny RP w Charkowie przyznał zapomogi losowe najstarszym członkom Polskiego Kulturalno-Oświatowego Towarzystwa „Odrodzenie” w Berdiańsku. Również z funduszy na rzecz Polonii została przyznana dotacja na działalność gabinetu pomocy lekarskiej przy parafii rzymsko-katolickiej, prowadzonego przez Polonijne Koło Lekarzy.

W dziękczynnym liście do Konsula RP Jana Granata p. Irena Wysocka napisała: „Jestem dumna z tego, że Polska pamięta o swoich rodakach, którzy mieszkają poza granicami swojej Ojczyzny”.

Zarząd Główny PKOT „Odrodzenie” również kieruje wyrazy wdzięczności i uznania.

Skąd Polacy w Berdiańsku?

W Berdiańsku właściwie tylko dwie grupy ludności tu zamieszkujące można uznać za autochtoniczne, czyli przebywające na tym terenie w okresie wcześniejszym. Są nimi Bułgarzy i Grecy. Inne narodowości, w tym oczywiście również Polacy, napływali do niego z powodów zawodowych, a więc w pewnym sensie z przypadku, w sposób niezamierzony. Należy podkreślić, iż żadna mniejszość, która zamieszkała w Berdiańsku nie miała charakteru emigracji politycznej. Ich powstanie było rezultatem przemieszczenia wywołanego poszukiwaniem pracy, chęcią zdobycia odpowiedniego stanowiska, istniejącymi za cara i w ZSRR nakazami pracy.

Ludność pochodzenia polskiego (podobnie jak przedstawiciele wszystkich innych zamieszkujących tu dziś narodowości) osiedlała się w mieście od momentu jego założenia. Trafiali tu inżynierowie i robotnicy wznoszący miasto za cara, potomkowie Polaków zamieszkujących Rosję, a potem Związek Radziecki, na podstawie, chociażby nakazu pracy. Taka sytuacja spowodowała, że dzisiaj żyją tu osoby pochodzenia polskiego wywodzące się z Syberii, Kazachstanu, Litwy, Białorusi czy Ukrainy.

Z punktu widzenia ogólnych warunków funkcjonowania ówczesnych państw należy uznać, że były to migracje